

Motion till riksdagen

1987/88:N30

av Leif Marklund och Bruno Poromaa (s)

med anledning av prop. 1987/88:90 om energipolitik inför 1990-talet

Den utbyggda vattenkraften i Norrbottens län står i dag för ca 16 TWh per år eller 25 % av landets totala vattenkraftsproducerade elproduktion. Av detta konsumeras i länet ca 7 TWh vilket knappt utgör 50 % av elproduktionen. Resterande elkraft levereras till Stockholm och Mälardalen. Samma mönster återspeglas i de övriga Norrlandslänen.

Ansenliga mängder energi går på grund av den långa överföringen till spillo. Enligt försiktiga beräkningar uppgår förlusten till 10 %.

Enligt beräkningar i länsstyrelsens rapport (Norrbottnens älvvald som regional resurs) utgör vinsterna från den utbyggda vattenkraften i länet och med nuvarande elpris ungefär 1,5 miljarder kronor per år.

Dessutom utgör enligt riksdagens utredningstjänsts beräkning de årliga skatteintäkterna från kraftproduktionen i Lule älv 784 milj. kr. fördelat på allmän energiskatt 588 milj. kr och av särskild vattenkraftsskatt 196 milj. kr. Lägger man därtill den skatt från övrig vattenkraft i länet blir den totala skatteintäkten i storleksordningen 1 miljard kronor per år.

Med de elprisökningar, som kan förväntas bl. a. som följd av skärpta avkastningskrav på Vattenfall, torde dessa vinster och skatteintäkter flerdubblas.

Enligt vårt förmenande har de omfattande regionalpolitiska insatserna som kommit länet till del återgåddats med bred marginal.

Företrädare för länet, kommunerna och näringslivet har sedan länge deklarerat att Norrbotten är berett att ta ett eget ansvar för att lösa problemen på länets hårt ansträngda arbetsmarknad.

Detta förutsätter då att länet får behålla en nödvändig del av de framtida vinsterna från vattenkraften. Regeringen har i skilda sammanhang deklarerat att alla politikerområden måste ta ett regionalpolitiskt ansvar.

För länets vidkommande är det av största betydelse att ett sådant regionalpolitiskt ansvar tas inom energipolitiken. Detta ansvar kan i första hand tas genom en framtida prissättning som med hänsyn tagen till tidigare nämnda överföringsförluster stimulerar till en elanvändning i närheten av "källan". En minimering av överföringsförlusterna bidrar till att optimera avkastningen och öka skatteintäkterna, varigenom de förväntade elprishöjningarna dämpas.

Med tanke på länets energiintensiva industri måste man beakta de förväntade elprishöjningarnas effekter på sysselsättningen. Enligt propositionen sysselsätter den elintensiva industrin ca 13 % av den totala industrisysselsättningen. För länets vidkommande är cirka hälften sysselsatta inom elintensiv industri.

I propositionen anges att en elintensiv industri är sådan vars kostnader uppgår till 6 % av de totala kostnaderna.

Mot. 1987/88
N30

För gruvindustrin utgör dessa kostnader för närvarande mellan 12 och 13 %. Massaindustrin uppger samma kostnad för sitt elbehov.

Detta innebär således att länets basindustrier är extremt elintensiva och står för en betydande del av sysselsättningstillfällena.

Behov föreligger att ytterligare öka elanvändning på bekostnad av olja i syfte att förbättra arbetsmiljön inom gruvnäringen.

De förväntade elprishöjningarna kommer även att drabba boendekostnaden i landets norra delar på grund av det kärva klimatet.

Uppvärmningskostnaden är redan nu betydligt högre oaktat energislag. Differensen kommer att öka ytterligare om prisstegringen tillåts få full effekt i länet.

Under 1980-talets första hälft ökade elanvändningen med det dubbla för uppvärmning och belysning inom boendet. Denna ökning var en följd av att eluppvärmningen ansågs vara en bra och miljövänlig uppvärmningsmetod.

Eluppvärmning av småhus måste ses som den miljövänligaste typen av fjärrvärme för den norrländska glesbygden.

Den framtida prissättningen bör få en sådan utformning att boendekostnaderna får ett med övriga landet jämförbart kostnadsläge.

De nuvarande eltariffkostnaderna samt den högre elförbrukningen medför en betydligt högre boendekostnad än landet i övrigt.

Den av regeringen i propositionen aviserade arbetsgruppen som får till uppgift att se över den elintensiva industrins konkurrensvillkor måste även få i uppgift att redovisa förslag till en utjämning av uppvärmningskostnader-na i boendet mellan regionerna.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts *dels* om nyttjandet av vattenkraftsproduktionens vinster inom Norrbottens län, *dels* om elenergiprisernas regionalpolitiska betydelse för länet, *dels* om behovet av utjämning mellan olika regioner av uppvärmningskostnaderna i boendet.

Stockholm den 22 mars 1988

Leif Marklund (s)

Bruno Poromaa (s)